FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2021.

A mintaprojektet készítő pedagógus:	Sánchez Adrienn
A mintaprojekt címe, témája:	**A Szabó család kizöldül** A projekt során a diákok családi kupaktanácsot modellleznek: minden csoport egy családtagot szimbolizálva, egy általuk készített infografikán keresztül mutatja meg a többi „családtagnak”, hogyan tud zölden hozzájárulni a családi költségvetéshez. **A mintaprojekt a Pénz7 ajánlásával, a Pénziránytű Alapítvány szakmai és anyagi támogatásával készült.**
Ajánlott korosztály:	10-11. évfolyam
Időigény:	8 tanóra

A SZABÓ CSALÁD KIZÖLDÜL

Témaválasztás

A 2020-as év rádöbbentett minket arra, hogy ne vegyünk mindent természetesnek, amink van. Egyik pillanatról a másikra történhetnek olyan dolgok, amelyek következtében át kell formálnunk a szemléletünket, egyrészt a környezetünk, másrészt a pénztárcánk védelmében. Ezért tartom fontosnak, hogy építkezzünk alulról. Hiszen a család a fenntartható fejlődés záloga, egy olyan fenntartható közösség, amely fel tud készülni a kihívásokra.

Projektleírás

A diákok előzetes pénzügyi és környezeti tudatosság területén szerzett ismereteire alapozva, egy közös ráhangolódás és felkészülés után csoportmunkában infografikát készítenek egy zöld szemléletű családi költségvetésről.
A diákok a Szabó család tagjaiként vesznek részt a projektben, egy családi kupaktanácsot modellleznek. Minden csoport egy családtagot szimbolizálva egy általuk készített infografikán mutatja meg a többi „családtagnak”, hogyan tud zölden hozzájárulni a családi költségvetéshez. Ezek alapján beszélgetést indítanak, közösen megoldási javaslatokat dolgoznak ki.
A projekt elsődleges helyszíne a Fenntarthatósági Témahéten 8 tanóra tömbösítve, de ha ez nem megoldható, akkor a projekt mind pénzügyi alapismeretek órán, mind osztályfőnöki órán is megvalósítható.

Előkészítés

A ráhangoló játékos feladatokhoz szükséges tanári laptop és minden diáknak mobileszköz internet hozzáféréssel. Ha ez iskolai keretek között nem oldható meg, akkor a játékok szinte minden esetben kiválthatók hagyományos eszközökkel (Kahoot helyett papíralapú teszt, Mentimeter szófelhő helyett táblára rajzolt szófelhő stb.)
A projekt tanulói produktuma egy-egy infografika. Ehhez szükséges, hogy minden csoport rendelkezésére álljon internetkapcsolattal rendelkező számítógép. Ha ez az iskolai keretek között nem valósítható meg, akkor természetesen az elektronikus tanulói produktum kiváltható „hagyományos” végtermékkel. Az infografika helyett készítsenek plakátot ugyanezekkel a feltételekkel! Készüljön plakát A1 vagy A2 méretű csomagolópapírra, bármilyen technikával (festés, rajzolás, ragasztás stb.)! Az ehhez szükséges eszközök beszerzése a szaktanár feladata. Minden más mehet ugyanúgy.
Digitális oktatás esetén a projekt ugyanúgy megvalósítható például az Microsoft Teams használatával. Új funkcióként a csoportalakítást is megoldhatjuk ezen belül, a diákoknak nem kell más platformot használni (pl. messenger, Viber) a csoportmunkához, és így a tanár is figyelemmel kísérheti a csoportmunkát. Másik javaslat: a Zoom is lehetővé teszi mind a frontális, mind a csoportmunkát a projekt alatt.

A projekt által fejlesztendő kompetenciák: anyanyelvi kommunikáció, nyelvi kifejezőképesség, szaknyelvi kommunikáció, digitális kompetencia, kritikai gondolkodás, kreativitás, együttműködés, csoportmunka, problémamegoldás, esztétikai- művészi tudatosság és kifejezőkészség.

A SZABÓ CSALÁD KIZÖLDÜL

Tevékenység, időbeosztás	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák, módszerek	Eszközök, mellékletek
1. Ismétlés, előkészítés, ráhangolódás (2 tanóra)			
A téma felvezetése (2 perc) Ráhangolódó kisfilm: *Mi a költségvetés, és hogyan készítsük el?* https://youtu.be/2ozZgiGg8Ac (3 perc) Pénzügyi ismereteink felidézése: a költségvetés, mint pénzügyi fogalom átismétlése, bevételek és kiadások szembeállítása, deficit, szufficit, egyensúly, a bevételek és kiadások fajtái stb. (10 perc) Játékos ismétlés tanösvény segítségével: https://learningpaths.symbaloo.com/preview/A161762/ (25 perc) A feladat értékelése, összegzés (5 perc)	Ismétlés, pénzügyi tudatosság Az ismeretek elmélyítése	Frontális munka, megbeszélés Egyéni munka (Az ösvényen végig lehet menni közösen vagy csoportmunkában is)	Laptop, projektor, okostelefon Korábbi órai jegyzetek, *Iránytű a pénzügyekhez című* tankönyv A tanösvény használatához egyszerű bejelentkezésre van szükség, pl. Microsoft vagy Google-fiókkal.
Az előző órán hallottak felidézése Kahoot-kvízek segítségével. CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - Középiskola - 1. kérdéssor: https://create.kahoot.it/share/80d4969c-b813-492a-ae6c-2217e01a959a CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - Középiskola - 2. kérdéssor: https://create.kahoot.it/share/0dcbc363-f04a-417d-9977-52a9db793e20 (20 perc)	Az ismeretek elmélyítése	Frontális munka, egyéni munka	Laptop, projektor, okostelefon
A fenntartható fejlődés és körkörös gazdaság fogalmának ismertetése. (20 perc) Összefoglalás (5 perc)	Környezettudatosság	Frontális munka, egyéni munka	Laptop, projektor, 1. számú melléklet: A fenntartható fejlődés jelentősége című prezentáció

2. A projekt bevezetése és ismertetése (1 tanóra)			
Az előző órán hallottak felidézése. (2 perc) Ráhangolódás szófelhő készítésével. (5 perc) https://www.mentimeter.com/s/18f508679a46598cd76b384402e31255/4ce753886424 Amennyiben a szófelhőbe kevés, vagy nem megfelelő fogalom érkezik, a tanár természetesen kiegészítheti a legalapvetőbb fogalmakkal!		Frontális munka, egyéni munka	Laptop, projektor, okostelefon
A szófelhőben megjelent, fenntarthatósághoz tartozó fogalmak megbeszélése: • újrahasznosítás • hulladékgazdálkodás • élelmiszerpazarlás • veszélyes hulladék • szelektív hulladékgyűjtés • komposztálás stb. Ezen fogalmak pénzügyi vonzatainak tisztázása, pl.: • Hogyan hat az újrahasznosítás egy család vagy egy vállalat pénztárcájára? Pl. Ha a kinyúlt pólót használjuk portörlésre vagy felmosásra, máris kevesebb lesz a kiadásunk. • Megmaradt egy adag pörkölt? Csináljunk belőle húsos palacsintát, máris rövidebb a bevásárlólista! • A hulladékok megfelelő gyűjtése, szelektálása és újrahasznosítása költségcsökkentő tényezőként jelentkezik a vállalatoknál. Például az autógyártásból visszamaradó fémszerkezetek a következő gyártási folyamatban újrahasznosíthatóak. Máris kevesebb nyersanyag kell! (15 perc)	Környezettudatosság és pénzügyi tudatosság, ezek összekapcsolása	Frontális munka, egyéni munka, megbeszélés, ötletbörze	Laptop, projektor, tábla, füzet

Ráhangoló: *Családi költségvetés zöld szemléletben:* https://www.youtube.com/watch?v=dh4vJOYSHgI&t=2s (3 perc) A projektfeladat konkrét ismertetése, csoportalakítás (5 családtag = 5 csoport: az apa, az anya, a nagyfiú, a kislány, a nagymama), a szerepkörök kiosztása. (20 perc)	Az ismeretek átültetése a gyakorlatba	Frontális munka, csoportmunka	Laptop, projektor 2. számú melléklet: a szerepköröket tartalmazó kártyák (=az egyes diák)
3. Előkészítés, megvalósítás (1+2+1 tanóra)			
Előkészítés Az infografika elkészítéséhez alkalmazható alkalmazások (easel.ly, genial.ly, piktochart, canva stb.) használatának bemutatása. (30 perc) A projekttel és az alkalmazásokkal kapcsolatos kérdések tisztázása. (15 perc)	Informatikai ismeretek	Frontális munka, csoportmunka	Laptop, projektor, számítógép minden csoportnak (Számítógépterem lenne ehhez az órához ideális)
A projekt megvalósítása Bevezető gondolatok a projekt megvalósításához. (2 perc) Ötletbörze, majd konkrét megvalósítás. (Az időt minden csoport magának osztja be.) A felmerülő kérdéseket egyénileg, illetve csoportosan is meg lehet beszélni a pedagógussal. (88 perc)	A megszerzett ismeretek átültetése a gyakorlatba	Csoportmunka	Számítógép minden csoportnak (Számítógépterem lenne ezekhez az órákhoz ideális)
„A családi kupaktanács”: Az elkészült tanulói produktumok bemutatása, minden „családtag” eldöntheti, hogy kiválaszt egy szóvivőt, vagy csoportosan ismerteti az infografikáját. (35 perc) Az esetleg felmerülő új ötletek, kiegészítések megbeszélése, az ön- és társértékeléshez a kérdőívek kiosztása. (10 perc)	A megszerzett ismeretek átültetése a gyakorlatba	Frontális munka, csoportmunka, megbeszélés	Laptop, projektor 3. számú melléklet: Egy lehetséges infografikai megoldás

4. Értékelés, levezetés (1 tanóra)			
Pár mondatban minden csoport értékeli a saját munkáját. A csoportok először a saját infografikájukat, majd a többi csoport munkáját pontozzák. (25 perc) Összefoglalás, levezetés játékos formában a Pénziránytű Alapítvány Kahoot-kvízeinek segítségével: Családi költségvetés zöld szemléletben-középiskola – 1. kérdéssor: https://create.kahoot.it/share/csaladi-koltsegvetes-zold-szemleletben-kozepiskola-1-kerdessor/412f247a-d2df-4e83-baaf-a3cc4fa272f0 Családi költségvetés zöld szemléletben-középiskola – 2. kérdéssor: https://create.kahoot.it/share/csaladi-koltsegvetes-zold-szemleletben-kozepiskola-2-kerdessor/5554c56d-d6ff-4199-b9f4-057c5e55c73a (10 perc) A projekt lezárása (10 perc)	Reflexió	Frontális munka, csoportmunka, egyéni munka	Laptop, projektor, okostelefonok

Értékelés

A projekt alatt nyújtott teljesítmény értékelése a szaktanár által előzetesen összeállított kérdőív alapján történik, amelyen a tanulók először a saját, utána pedig a csoporttársuk munkáját értékelik egy, 1-5-ig terjedő skálán. A tanári összesítés után a diákok a projekt alatt nyújtott teljesítményükre egyszeres súlyú érdemjegyet kapnak.

A kérdőív lehetséges kérdései:

- Mennyire voltam motivált a feladatok elvégzésében? (1-egyáltalán nem érdekelt; 5-nagyon motivált voltam)
- Hogyan sikerült együttműködni a csoporttársaimmal? (1-nem működött a csoportmunka; 5-teljes volt az összhang)
- Hasznos tagja voltam a csapatomnak? (1-mintha ott sem lettem volna; 5-sokat segítettem)
- Tudásomhoz mérten mindent beleadtam? (1-messze nem; 5-mindent)
- Összességében egy ötös skálán hányasra értékelem a saját munkámat? (1-semmit nem csináltam; 5-odatettem magam) stb.

A projekt alatt szerezhető másik érdemjegy a tanulói produktumok értékeléséből származik. Az utolsó, lezáró óra szerves része, hogy a pontozáson és osztályzáson felül egy pár mondatban mindegyik csoport értékelje a saját munkáját.

Ezek után, először a csoportok önmagukat, majd a többi csoportot is egy közös értékelési szempontrendszer alapján pontozzák. Ezek a szempontok:

- A témakör megfelelősége (maximum 5 pont)
- A látvány, lényegre törő tartalom (maximum 10 pont)
- A szóbeli prezentáció (maximum 5 pont)

Az így szerzett pontok átlagából egyszeres súlyú érdemjegyet kapnak, természetesen csoportonként egyformát.

KIEGÉSZÍTŐ INFORMÁCIÓK

Kapcsolódó tantárgyak

- földrajz: ökológiai lábnyom
- etika: társadalmi felelősségvállalás
- szakiskolai közismeret: megújuló energiaforrások
- informatika: infografika készítés
- magyar nyelv és irodalom: szövegalkotás
- számviteli alapismeretek: bevétel és kiadás fogalma

Hasznos linkek

Pénzügyi ismereteink:
https://haztartasikoltsegveteskalkulator.mnb.hu/
https://www.mnb.hu/archivum/Felugyelet/root/fooldal/fogyasztoknak/megtakaritasok
A ppt-ben szereplő kisfilmek: *Ökológiai lábnyom* https://youtu.be/vi6pTwGGFmk
Javítsd meg, használd újra és hasznosítsd újra! https://multimedia.europarl.europa.eu/hu/repair-reuse-and-recycle_V007-0034_ev

Infografika készítés:
https://webdesigntanfolyam.com/alkalmazasok-amikkel-szuper-infografikakat-keszithetsz/
https://www.youtube.com/watch?v=wwLs4edHmJU
Zöld iránytű applikáció: https://penziranytu.hu/zoldiranytu

A projekt során felhasznált források

Fegyverneki Gergő: Játék, munka, tanulás; Neteducatio Kft., Budapest, 2018.
Merényi Zsuzsanna – Vasné Botár Ágnes – Fritz Sepúlveda Pablo Arnoldo: Iránytű a pénzügyekhez; Könyvtárellátó Nonprofit Kft., Budapest, 2016.
A prezentációkhoz felhasznált források a ppt-bemutatókban találhatók.
www.easel.ly
www.ksh.hu
www.mnb.hu
www.penz7.hu : letölthető tananyagok: Az első magyar Pénz7: Családi költségvetés (2015)
www.penziranytu.hu: játékok, Kahoot-kvízek
www.youtube.com: Pénzbook kisfilmek

Egy lehetséges infografikai megoldás: www.easel.ly segítségével készült.